

O chlorované vodě a předvídatosti přírody

V současném technickém světě probíhá děj, který označuji jako opakovatelný zpochybňující cyklus. Probíhá takto: Je zaveden nový výrobek, který se zdá být perfektní, zcela neškodný, zcela bez rizika. Po jisté době používání se ukáže, také díky vývoji analytických metod a pokroku v medicíně a jiných vědách, že výrobek není tak bezpečný, jak se zdálo. Je omezován nebo zakázán, ale hned je navržen nový výrobek (zpravidla dražší), který jej nahradí, a o kterém se tvrdí, že je zcela perfektní a bez rizika. S ním se cyklus opakuje.

Na konci minulého století byla v USA ustavena expertní komise, jejímž úkolem bylo zhodnotit příspěvek technických oborů k prodloužení průměrného lidského věku v USA během minulého století. Vyhrála chlorovaná vodovodní voda, její zavedení zastavilo šíření některých epidemií. Lze konstatovat, že podobnou úlohu sehrálo v minulosti i pivo, které v době epidemií šířených vodou představovalo převařené a v čistotě udržovaný nápoj. Jenomže vývoj analytických metod, které umožňují najít stopová množství látek ve vodě, v potravinách, v rostlinách i v tkáních živočichů i člověka a vývoj toxikologie, jímž se neustále rozrůstá seznam karcinogenů a jinak nebezpečných látek, vedl v tomto století k závěru, že chlorovaná voda může obsahovat těkavé chlorované látky, například chloroform, který je podezřelý jako karcinogen, a že tedy vodovodní chlorovaná voda není tak bezpečná, jak se původně zdálo. Tohoto závěru se ujala obchodní reklama a zavedla akci „balené bezpečné vody“. Reklama radí nepít vodovodní vodu, ale jen nakupovanou vodu balenou v plastových láhvích. Tu radí pít vodu zcela bez bublinek, jindy naopak s vysokým obsahem perlivých bublinek, vodu čistou bez minerálů, či s přírodní silou hořčiku nebo „optiminerálu“, bez příchutě, nebo naopak s osvěžující příchutí ovoce. Vznikl průmysl výroby plastových láhví

a průmysl sběru a zpracování použitých láhví. Plastové láhve vstoupily do našich domácností i do naší přírody. Přírodu ožívají, plavou po hladinách řek hnány větrem, a pokud je nezodpovědný občan pohodil uzavřené, přírodu i ozvučují. Večer vydávají praskavé zvuky, jak se vzduch v nich smršťuje, ráno pak proto, že se v nich na slunci vzduch roztahuje. Do domácností vnesly nový problém, kdo přinese balenou vodu. Muži mohou jen snít o dobách, kdy žena nebo děti běhaly otci se džbánkem pro pivo a jsou často pověřeni novou funkcí, kterou vnímají někdy jako potupnou – nosit domů vodu.

Na tomto místě chci upozornit na skutečnost, že nošení balené vody na pití, jako opatření proti škodlivému vlivu těkavých organických látek ve vodovodní vodě, je neúčinné. Těkavými látkami nejsme ohroženi tím, že vodu pijeme, ale tím, že voda je v domácnosti používána k vaření, praní, úklidu a mytí. Při používání vody, zejména vody teplé, se těkavé látky uvolní do ovzduší a vdechujeme je. Účinným generátorem těkavých látek je například automatická pračka obsluhovaná pečlivou hospodyňkou, která pro jistotu, aby prádlo bylo čisté, opakuje máchací cyklus dvakrát. Vůbec nejnebezpečnější technickou operací je sprchování v zavřené koupelně. Z horké rozstříkované vody jsou těkavé látky uvolněny a vdechovány sprchující se osobou.

Vrátím se k problému předvídatosti přírody. Je zajímavé, že ve vývoji lidstva, a to ještě v dobách, kdy pojem „chlorovaná voda“ byl pojmem zcela neznámým, vytvořila příroda u některých jedinců, zejména u starších mužů, instinkt chránící proti škodlivému vlivu těkavých látek ve vodovodní vodě. Tito jedinci opatření tímto instinktem vodovodní vodu vůbec nepijí, pijí hojně pivo, nevaří, neuklízají, neperou prádlo, málo se myjí a vůbec se nespřichují.

Josef Horák